

Kommunfullmäktige

Interpellation av Benny Lindholm (L) om LSS och personlig assistans

En av de viktigaste frihetsreformerna i modern tid kan vara LSS-lagstiftningen, Lagen om Stöd och Service. Det var folkpartisten, idag liberalen, Bengt Westerberg som var socialminister i regeringen som drev igenom denna lag under tidigt 90-tal. Syftet med lagen är att säkerställa att varje individ som är i behov av stöd och service, som exempelvis personlig assistans, får rätt hjälp och reellt inflytande över sin egen vardag. Den nya lagen var på sin tid revolutionerande och medförde att ett antal människor, som tidigare var begränsade från att delta i samhället, fick större möjligheter att delta på lika villkor.

Därför ser vi med bestörtning på att denna lagstiftning har börjat tillämpas allt snålare. Inför 2016 lämnade statsrådet Åsa Regnér (S), barn-, äldre och jämställdhetsminister, nya direktiv till Försäkringskassan där det angavs att myndigheten skulle begränsa timutvecklingen inom den personliga assistansen. Det har lett till en allt hårdare bedömning av den enskildes behov och har medfört att många fått ett minskat stöd eller helt indragen assistans och i förlängningen minskade förutsättningar till att leva ett så " normalt " liv som möjligt. Från många ställen runt om i landet kommer rapporter om föräldrar som kämpar i motvind för att deras barn ska få den hjälp de behöver för att överleva och leva ett innehållsrikt liv. Vuxna människor som kämpar för sin möjlighet att kunna arbeta eller studera. Många är också de politiker som höjt rösten och kämpar för deras rätt till assistans. Tyvärr är denna kamp inte alltid tillräcklig. I Malmö avled en kvinna ensam på toaletten för hennes assistans hade dragits in. Ett beslut som senare visade sig vara felaktigt. Det här är vad begränsad timutveckling leder till i praktiken, förlorade människoliv och människor som inte kan leva sitt liv fullt ut, som vi andra. I regleringsbrevet för 2017 angav regeringen ett förtydligande i direktiven till Försäkringskassan, men detta förändrade inte uppdraget i sak. Problemet kvarstår.

Därför vill vi nu fråga kommunstyrelsens ordförande Marlene Burwick:

- Hur märker Uppsala kommun av regeringens och statsrådet Åsa Regnérs (S) spardirektiv?
- Innebär spardirektiven att Uppsalabor i behov av personlig assistans inte längre får rätt hjälp och att deras levnadsvillkor försämrats?

- Hur många personliga assistenter berörs av minskad arbetstid eller uppsägning i vår kommun? Vilka kostnader medför detta för Uppsala kommun?
- Hur många anhöriga har till följd av regeringens direktiv fått ett ökat ansvar för att ta hand om sina närstående? Vad innebär detta för deras inkomst och för kommunens skatteintäkter?

Benny Lindholm (L)

Svar på interpellation om LSS

Benny Lindholms (L) har i en interpellation ställt frågor kring Försäkringskassans beslut om insatser enligt LSS och hur det påverkar Uppsala kommun.

Hur märker Uppsala kommun av regeringens och statsrådet Åsa Regnérs (S) spardirektiv?

Ett antal prejudicerande domar har förändrat Försäkringskassans bedömning av de grundläggande behov som ligger till grund för personlig assistans enligt LSS. Exempel på detta är stöd för att andas och intag av mat. Detta har medfört att kommunen och även regionen i större utsträckning ansvarar för att tillgodose behov inom dessa områden. Uppsala kommun märker detta genom att personer som tidigare beviljades assistans från Försäkringskassan nu får avslag och därför ansöker hos kommunen.

Då en juridisk process kring omprövningar av ärenden pågår kan de ekonomiska konsekvenserna inte fullt ut bedömas. Ytterligare en sak som försvårar en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna är att Försäkringskassan har ett antal pågående ärenden där uppföljning ännu ej har genomförts enligt de nya bedömningsgrundera. Förvaltningen kan dock konstatera att kostnaderna för personlig assistans enligt LSS har ökat och ett rimligt antagande är att de kommer att ytterligare öka. De sammanlagda kostnadsökningarna kan komma att ligga i intervallet 10 – 20 miljoner kronor per år.

Innebär spardirektiven att Uppsalabor i behov av personlig assistans inte längre får rätt hjälp och att deras levnadsvillkor försämrats?

Kommunen är den yttersta garanten för individens välbefinnande och självbestämmande. Alla personer som har behov av stöd och service inom LSS får detta av kommuner, regioner eller staten (via Försäkringskassan). En prejudicerande dom som får effekt på Försäkringskassans bedömning kompenseras således inom kommunen eller regionen. På så sätt garanteras varje persons stöd, oavsett vilken del av samhället som ansvarar eller verkställer detta stöd.

Hur många personliga assistenter berörs av minskad arbetstid eller uppsägning i vår kommun? Vilka kostnader medför detta för Uppsala kommun?

Inga personliga assistenter anställda i Uppsala kommun har hittills berörts på grund av förändringar i statens styrning inom området. Det handlar istället om en förskjutning av kostnader från stat till kommuner och även till regioner/landsting.

Hur många har till följd av regeringens direktiv fått ett ökat ansvar för att ta hand om sina närstående? Vad innebär detta för deras inkomst och för kommunens skatteintäkter?

Bland de ärenden som Försäkringskassan under den senaste tiden har avslagit finns barn under 17 år med bl.a. behov av hjälp med att andas och intag av mat. Då regionen anser att detta är egenvård så har det medfört att föräldrar/vårdnadshavare har fått ett ökat ansvar för vården av sitt barn. Dialogen mellan Region Uppsala och Uppsala kommun har den senaste tiden handlat om både ansvar och kostnad för egenvården för dessa barn. Hur förändringarna har påverkat familjernas inkomst och kommunens skatteintäkter har inte undersökts. Ett rimligt antagande är dock att dessa inte har påverkats i någon högre grad eftersom de nya bedömningsgrunderna primärt innebär att ärenden överförs från Försäkringskassan till landets kommuner och regioner.

I skrivande stund har Försäkringskassans nya bedömning påverkat nedanstående nio ärenden:

- Fyra barn- eller ungdomsärenden har inkommit sedan maj 2016. Dessa ärenden, som har assistans nästan dygnet runt, har inte prövats av Försäkringskassan pga de nya prejudicerande domarna.
- Det finns tre vuxenärenden där Försäkringskassans omprövningar har medfört att hela ansvaret har överförts till kommunen.
- Inom egen regi har två assistansärenden påverkats genom att Försäkringskassan har minskat antalet timmar för sondmatning. Dessa timmar tillgodoses nu inom omsorgsnämndens regi.

Förutom dessa ärenden så är i nuläget ytterligare två ärenden på ingång med ansökningar till kommunen.

Eva Christiernin

Ordförande i omsorgsnämnden